

SKRAĆENI ZAPISNIK

s 222. sjednice Gospodarsko-socijalnog vijeća, održane 27. ožujka 2020. godine
u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, Hrvatske Bratske Zajednice 4, 10000 Zagreb

Prisutni:

- mr. sc. Andrej Plenković, predsjednik Vlade Republike Hrvatske
- mr. sc. Zvonimir Frka-Petešić, predstojnik Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske
- dr. sc. Davor Božinović, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar unutarnjih poslova
- dr. sc. Tomislav Čorić, ministar zaštite okoliša i energetike
- mr. sc. Marko Pavić, ministar regionalnog razvoja i fondova EU
- mr. sc. Marija Vučković, ministrica poljoprivrede
- Oleg Butković, ministar mora, prometa i infrastrukture
- Tonči Glavina, državni tajnik u Ministarstvu turizma
- Tomislav Dulibić, državni tajnik u Ministarstvu zdravstva
- Nada Zrinušić, pomoćnica ministricе za demografiju obitelj, mlade i socijalnu politiku
- Tena Mišetić, zamjenica predstojnika Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske

Prisutni članovi:

Predstavnici Vlade Republike Hrvatske u GSV-u

- Josip Aladrović, ministar rada i mirovinskoga sustava, dopredsjednik GSV-a
- dr. sc. Zdravko Marić, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar financija
- Darko Horvat, ministar gospodarstva, poduzetništva i obrta
- dr. sc. Ivan Malenica, ministar uprave
- izv. prof. dr. sc. Vesna Bedeković, ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku
- prof. dr. sc. Blaženka Divjak, ministrica znanosti i obrazovanja
- Dražen Opalić, pomoćnik ministra rada i mirovinskoga sustava, zamjena člana

Predstavnici Hrvatske udruge poslodavaca u GSV-u

- dr. sc. Ivan Mišetić, predsjednik GSV-a
- Mihael Furjan, član
- Zdravko Jelčić, zamjena člana
- Davor Majetić, zamjena člana

Predstavnici sindikalnih središnjica u GSV-u

- Mladen Novosel, Savez samostalnih sindikata Hrvatske, dopredsjednik GSV-a
- Krešimir Sever, Nezavisni hrvatski sindikati
- Vilim Ribić, Matica hrvatskih sindikata
- Ana Milićević Pezelj, Savez samostalnih sindikata Hrvatske, zamjena člana
- Marija Hanževački, Nezavisni hrvatski sindikati, zamjena člana
- Mirela Bojić, Matica hrvatskih sindikata, zamjena člana

Ostali prisutni:

- dr. sc. Filip Dujmović, glasnogovornik Ministarstva rada i mirovinskoga sustava
- Antonija Šakić, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava

Sjednica je započela u 13:00 sati, a otvorio ju je predsjednik Vlade **Andrej Plenković** te je izrazio zadovoljstvo održavanjem sjednice Gospodarsko-socijalnog vijeća (dalje: GSV) na temu uspostave konsenzusa socijalnih partnera vezan uz utjecaj epidemije virusa COVID 19 na ekonomiju i društvo u cjelini te mjere pomoći hrvatskom gospodarstvu i očuvanju radnih mjesta.

Naglasio je da na današnjoj sjednici Vlada sudjeluje u proširenom sastavu kako bi sa socijalnim partnerima razmijenili mišljenja o aktivnostima koje se poduzimaju u kontekstu krize koja se odnosi na suzbijanje epidemije COVID 19, kao i na potres u gradu Zagrebu. Dodao je da je ovo prva sjednica GSV-a nakon potpisivanja Sporazuma o njegovom osnivanju te da je potrebno imenovati predsjednika i dva dopredsjednika GSV-a.

Točka 1. Imenovanje predsjednika i dva dopredsjednika Gospodarsko-socijalnog vijeća

Josip Aladrović (MRMS) istaknuo je da je u skladu sa Sporazumom potrebno imenovati predsjednika i dva dopredsjednika GSV-a, koji se izmjenjuju prema načelu godišnje rotacije. Napomenuo je da, u skladu s prethodnim dogовором, predsjedanje GSV-om preuzima Hrvatska udruga poslodavaca koja je predložila da se Ivan Mišetić imenuje za predsjednika. Za dopredsjednike se predlaže Mladen Novosel, predsjednik Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, na prijedlog reprezentativnih sindikalnih središnjica i Josip Aladrović, ministar rada i mirovinskoga sustava, kao predstavnik Vlade.

Nakon glasanja Gospodarsko-socijalno vijeće jednoglasno je donijelo sljedeću

ODLUKU

I.

Za predsjednika Gospodarsko-socijalnog vijeća imenuje se **dr. sc. Ivan Mišetić**, član Gospodarsko-socijalnog vijeća, kao predstavnik Hrvatske udruge poslodavaca.

II.

Za dopredsjednike Gospodarsko-socijalnog vijeća imenuju se:

- Josip Aladrović, ministar rada i mirovinskoga sustava, član Gospodarsko-socijalnog vijeća, kao predstavnik Vlade Republike Hrvatske.
- Mladen Novosel, predsjednik Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, član Gospodarsko-socijalnog vijeća, kao predstavnik reprezentativnih sindikalnih središnjica.

III.

Ova Odluka stupa na snagu s danom donošenja i primjenjuje se do kraja 2020. godine.

Točka 2. Uspostava konsenzusa socijalnih partnera vezan uz utjecaj epidemije virusa COVID 19 na ekonomiju i društvo u cjelini te mjere pomoći hrvatskom gospodarstvu i očuvanju radnih mesta.

Predsjednik Vlade **Andrej Plenković** istaknuo je da je želja Vlade da na današnjem sastanku čuje razmišljanja i stavove socijalnih partnera u odnosu na cjelokupnu situaciju u kojoj se trenutno nalazimo. Naglasio je da je Vlada kontinuirano i pravovremeno pratila događanja od samog početka izbijanja epidemije COVID 19 u Kini te je upravo iz tog razloga RH bila spremnija na isto u odnosu na druge države, a što pokazuju i podatci koji se odnose na broj zaraženih kao i za sada još uvijek nisku stopu smrtnosti. Napomenuo je da su procjene neovisnih znanstvenika, s kojima se Vlada konzultirala, realne te da govore o tome da će biti potrebno još jedno vrijeme za pronalazak lijeka i cjepiva, kao i za stjecanje imuniteta te da se ova epidemija, u smislu brzine širenja, može spriječiti jedino odvajanjem zdravih od oboljelih. Dodao je da upravo ta činjenica, nažalost, ima za posljedicu sve ono što se trenutno događa u cijelom svijetu, a što se odnosi na „lockdown“ ljudi. Napomenuo je da cjelokupna situacija u odnosu na koronavirus ima politički, zdravstveno sigurnosni i ekonomsko socijalni element. Detaljnije se osvrnuo na zdravstveno sigurnosni element, osobito u dijelu koji se odnosi na održivosti zdravstvenog sustava i izdrživosti bolničkog osoblja te je kao najbitnije istaknuo sigurnost građana, a što ima utjecaj na gospodarstvo zbog poduzimanja potrebnih mjera. Istaknuo je da RH kontinuirano vodi računa kako se opskrbiti zaštitnom zdravstvenom opremom. Osvrnuo se i na ekonomsko-socijalni element, što je i tema današnje sjednice te je napomenuo da danas postoji jako puno očekivanja, međutim, da Vlada ima tri temeljna cilja, a to su: funkciranje države, zadržavanje radnih mesta i isplata plaće radnicima koji rade. Dodao je da će opća društvena solidarnost biti ključna ukoliko će ovakva situacija dulje potrajati, kao i više zajedničkog razumijevanja i dijeljenje tereta budućeg razvoja situacije. Kratko se osvrnuo i na mjeru koje su dosada poduzete te je istaknuo da Vlada pronalazi i predlaže rješenja te ulaže napore u pronalaženju dodatnih izvora financiranja. Završno je naglasio i da se na razini EU pokušava riješiti problem u odnosu na zdravstvo u najširem smislu i ekonomске posljedice te je napomenuo

da se na konferenciji Europskog vijeća raspravljalio o ekonomskim mjerama, zajedničkoj nabavi zaštite opreme i održavanju limita gospodarske štete.

Zdravko Marić (MFN) kratko je objasnio strukturu dosadašnjih mjera za pomoć gospodarstvu te je naglasio da postoje tri glavne mjere usmjerenе na sve i 60-tak sektorskih mjera, a koje za cilj imaju održavanje radnih mjeseta i likvidnosti cjelokupnog sustava. Kratko se osvrnuo i na proračun te je naglasio da je RH kao predsjedavajuća država u poziciji da može nametnuti neke teme pa da je tako nametnuta i tema o suspenziji proračunskih pravila, a što znači da je zemljama dana veća fleksibilnost u njihovim fiskalnim aktivnostima. Dodao je da se ne treba zanemariti i uloga monetarne politike te je naglasio da je trenutno primarni cilj doći do svih mogućih izvora likvidnosti kojima možemo raspolažati i financirati funkcioniranje države u cjelini. Dodao je i da je u ovom trenutku fokus na domaćim izvorima, a ne na međunarodnim.

Davor Majetić (HUP) iznio je informacije o trenutnom stanju u gospodarstvu te je napomenuo da danas gotovo 80% poslodavaca s kojima su u kontaktu imaju smanjivanje svojih poslovnih aktivnosti od 50% do 100%, a da se očekuje da će u travnju to biti gotovo 100%. Dodao je da poslodavci koji danas i rade ne vide dugoročnu mogućnost razvoja poslovne aktivnosti, s obzirom na to da dolazi do otkazivanja narudžbi kao i do zatvaranja određenih zemalja i uputa njihovim građanima da kupuju domaće proizvode. Istaknuo je da su kod mnogih poslodavaca, naročito kod mikro i malih, kao i u turizmu, aktivnosti stale. Naglasio je da se situacija epidemije koronavirusa u odnosu na gospodarstvo može podijeliti na tri segmenta i to na: vrijeme prije koronavirusa, vrijeme hibernacije u kojem se kod većine poslodavaca ne očekuju nikakvi prihodi, ali je važno ostvariti što manje rashode i na vrijeme izlaska iz hibernacije i ponovnog pokretanja poslovanja za što je izuzetno važno da poslodavci imaju što manje štete, što više zaposlenih kao i pomoći banaka u pokretanju likvidnosti. Naglasio je da bi fokus trebao biti usmјeren na to da se ponovno pokretanje gospodarskih aktivnosti ne dočeka s prevelikim gubitkom, što može usporiti pokretanje gospodarstva. Dodao je da svi trebaju odgovorno upravljati nastalom situacijom te je naglasio da je mjera isplate minimalne plaće dobra mjera. Također je uputio apel Vladi i sindikatima da se pokuša ne stvarati gubitke za vrijeme kada poslodavci ne rade, osobito imajući u vidu da nitko ne može procijeniti što će se dešavati na tržištu rada i koliko će vremena trebati da se gospodarstvo ponovno pokrene nakon izlaska iz ove situacije.

Mladen Novosel (SSSH) uvodno je napomenuo da Savez samostalnih sindikata Hrvatske zastupa interese svojih članova koji su najviše pogodjeni nastalom situacijom, s obzirom na to da okuplja sindikate realnog sektora. Kratko se osvrnuo na već održani sastanak socijalnih partnera s predsjednikom Vlade te je podsjetio na visoku razinu konsenzusa u odnosu na tada predstavljene mјere koje su bile usmјerenе na zadržavanje radnih mjeseta u realnom sektoru i mogućnost isplata cjelovitih plaća. Međutim, negativnim je istaknuo što se u medijima počelo raspravljati o smanjivanju troškova, prava i plaća. Dodatno problematičnim smatra i prijedlog zakona kojim bi se derogirao Zakon o radu, a o čemu Vlada nije obavijestila niti se prethodno savjetovala sa socijalnim partnerima, prije svega sindikatima. Istaknuo je da sindikati svakodnevno s poslodavcima pokušavaju pronaći način kako kroz kolektivne ugovore, na kućnoj ili sektorskoj razini, premostiti ovu krizu i očuvati radna mjeseta, a što su radili i za vrijeme prethodne krize. Napomenuo je da bi današnja rasprava, osobito što se tiče ekonomsko socijalnih mjeru, trebala ići upravo u pravcu mogućnosti sklapanja tripartitnog socijalnog sporazuma i dogovora kroz bipartitni socijalni dijalog. Dodao je da su sindikati spremni razgovarati i učiniti sve da se pojedina prava u kolektivnim ugovorima, ukoliko je to zaista potrebno, stave u mirovanje, a u cilju očuvanja radnih mjeseta i isplata punih plaća te je napomenuo da veliki sustavi rade gotovo bez prekida, uz probleme u sektoru turizma, prometa i djelomično trgovine. Predložio je i da se svi oni koji neumorno rade, ako je ikako moguće i dodatno nagrade.

Vilim Ribić (MHS) istaknuo je da je vrijeme u kojem se nalazimo jako teško te da je upravo u ovom trenutku dijalog imperativ. Osvrnuo se na ekonomski aspekt te je naglasio da s brigom o likvidnošću moramo razmišljati kako ojačati potražnju u vrijeme kada su ljudi imobilizirani. Pozitivnim je ocijenio da deficit i javni dug nisu više primarni cilj te da proizvodnja i radna mjeseta u ekonomiji koja je namijenjena većini stanovništva moraju biti primarni cilj. Dodao je da je ovo idealna prilika da RH napravi radikalni zaokret u makroekonomskoj politici i to u pravcu napuštanja rigidnih pravila o deficitu, javnom dugu i mastriških kriterija, a koji su jedan od uzroka iseljavanja. Pobjesjetio je i na veliki broj iseljavanja i naglasio da bi upravo to trebao biti primarni nacionalni program jedne države. Naglasio je da postoje dva moguća scenarija u odnosu na razvoj situacije u kojoj se nalazimo, ovisno o tome koliko će kriza trajati. Predložio je i povećanje potrošnje na način da država zaposli određen broj ljudi i putem on-line kupovine omogući cirkulaciju roba od trgovine do kuće i na taj način poveća potražnju, a za što je potrebna aktivnija i agresivnija politika Vlade. Završno se kratko osvrnuo na informacije o mogućem smanjenju plaća i drugih prava, što je kod medicinskih sestara izazvalo zabrinutost te je naglasio da ukoliko ikada dođe do takve ideje ona mora biti dogovor Vlade i sindikata.

Krešimir Sever (NHS) napomenuo je da se u trenutcima kada mora postojati zajedništvo u javnosti pojavio tekst zakona kojim bi se van snage stavile pojedine odredbe Zakona o radu, kolektivnih ugovora, pravilnika o radu i ugovora o radu, a koji bi donio Sabor i to u uvjetima u kojima se ne zna koliko će dugo trajati kriza, što će se dogoditi s izborima i poslije izbora i koliko dugo bi derogiranje prava moglo trajati. Istaknuo je da je to izazvalo jaku povratnu reakciju te da se probudio snažan strah što je poremetilo pozitivnu sliku i poruku koju je slao Stožer i koja je uspjela u ovoj situaciji stvoriti mir i staloženost. Naglasio je da je teško povjerovati da je tekst zakona izmišljen te da upravo ovakve situacije traže češću komunikaciju i razgovore i sa sindikatima i to ne samo zbog situacije u gospodarstvu već i zbog načina na koji poslodavci postupaju sa zaposlenicima. Dodao je da sindikati nisu nerazumni te da se mora i dalje razgovarati, a da sve eventualne probleme vezane za pojedine odredbe Zakona o radu, kolektivne ugovore i ostale akte treba pokušati riješiti dogовором poslodavaca i sindikata. Naglasio je da sindikati ne mogu prihvati razgovore o zakonu koji će van snage staviti druge zakone i propise, ali da su spremni razgovarati i komunicirati o svemu što se događa. Napomenuo je da je važno međusobno uvažavanje i povjerenje te da se nada da će se pronaći modeli koji će funkcionirati dalje. Osrvnuo se na najave reprogramiranja kredita i dugova građana kao i blokada, koje se prema informacijama, a suprotno najavama, i dalje provode te mogućnost odgode otplate rata kredita za građane na neko razdoblje. Također zatražio je informaciju o mogućnosti isplate neoporezivih primitaka kao potpore radnicima zbog potresa u gradu Zagrebu, što trenutno nije moguće, budući da je grad Zagreb proglašio prirodnu nepogodu, a ne RH.

Davor Majetić (HUP) istaknuo je da su posljedice prvo osjetila mikro i mala poduzeća, kojih je preko 90%, međutim, da će ovisno o trajanju krize posljedice osjetiti i srednja i velika poduzeća. Dodao je da je neupitno da će se posljedice epidemije koronavirusa na gospodarstvo osjetiti minimalno dvije godine te da je potrebno osvijestiti da turističke sezone neće biti. Napomenuo je da HUP nikad nije spomenuo da je potrebno smanjiti plaće medicinskim sestrama, liječnicima, vojski ili policiji već da samo očekuje da će se Vlada ponašati odgovorno kao i svi poslodavci i da će se prilagođavati nastaloj situaciji. Također, naglasio je da je potrebno nagraditi radnike koji rade u ovim teškim okolnostima.

Mihail Furjan (HUP) istaknuo je da je velikim proizvođačima izuzetno važno da ne dođe do određenih ograničenja i zatvaranja granica za prijevoz roba, kao i da sektor prometa i dalje neometano funkcioniра. Dodao je da ova kriza i velika prilika za RH, s obzirom na mogućnost povratka dobrog dijela proizvodnje. Važnim je istaknuo i maksimalnu fleksibilnost regulativne agencije, odnosno državne administracije, kako bi im se omogućila brza promjena u dobavljačima, odnosno izvorima različitih materijala. Napomenuo je da nema rizika od nestaćice lijekova te da se bilježi rekordna produktivnost u proizvodnji.

Zdravko Jelčić (HUP) kratko se osvrnuo na trenutnu situaciju u drvojnoj industriji. Napomenuo je da je izuzetno važno sačuvati radna mjesta u prerađivačkoj industriji koja je u glavnini izvozna te da se očekuje otkazivanje narudžbi od velikih partnera. Istaknuo je da je potrebno otvoriti povoljne dugoročne kreditne linije s komercijalnim bankama kako bi se pokušali riješiti gubitci. Završno je naglasio da je u ovoj situaciji potrebna solidarnost, zajedništvo i odgovornost.

Potpredsjednik Vlade **Davor Božinović** (MUP) napomenuo je da se sve mjere poduzimaju u skladu s preporukama epidemiološke struke te da će RH štititi svoje tržište. Istaknuo je da je sa susjednim zemljama postignut dogovor da su otvorene granice za prijevoz roba, ali i da u određenim segmentima moramo postati samoodrživi, kao što su proizvodnja hrane i zaštitne medicinske opreme te ulaganje u znanost i nove tehnologije.

Ana Milićević Pezelj (SSSH) naglasila je da je samo pitanje koliko će tko osjetiti posljedice te da je potreban tripartitni dogovor za provođenje određenih mjera. Ključnim je istaknula razmjenu informacija i podataka kao i provođenje analiza te se kratko osvrnula na mjere za očuvanje radnih mjesta. Napomenula je da se može puno bolje i više postići zajedničkim radom i dogovorom o dalnjim aktivnostima.

Josip Aladrović (MRMS) osrvnuo se na informacije u medijima vezanim za prijedlog zakona kojim bi se derogirale određene odredbe Zakona o radu. Napomenuo je da je Vlada donijela set mjera te da kontinuirano razmišlja i o drugom paketu mjera. Istaknuo je da je dužnost Ministarstva da sagleda sve moguće scenarije. Dodao je da će svaki prijedlog zakona biti raspravljen sa socijalnim partnerima te da tekst zakona koji je objavljen u medijima nije tekst o kojem bi se raspravljalo sa socijalnim partnerima. Naglasio je da je u ovom trenutku potreban dijalog kao i brzo donošenje odluka.

Ivan Mišetić (HUP), predsjednik GSV-a, podsjetio je da je zadnja sjednica GSV-a održana u lipnju 2018. godine što pokazuje određeni jaz i razinu nesporazuma. Dodao je da svi imamo građansku, profesionalnu i moralnu

obvezu biti otvoreni jedni prema drugima i vjerovati jedni drugima. Napomenuo je da je Vlada donijela određene mјere koje se mogu doraditi, međutim, da se odluke o njihovom donošenju moraju donositi brzo.

Zdravko Marić (MFIN) osvrnuo se na mogućnost isplate neoporezivih primitaka kao potpore radnicima zbog potresa u gradu Zagrebu te je naglasio da će u spomenutom slučaju biti maksimalno fleksibilni.

Blaženka Divjak (MZO) kratko se osvrnula na tijek provođenja nastave na daljinu. Napomenula je da nastava na daljinu odlično funkcionira, osobito u školama te je naglasila da je ovo prilika i za obrazovanje odraslih uz pomoć tehnologije. Dodala je da je u ovim trenutcima vidljivo koliko je važno ulaganje u znanost te da će Ministarstvo raspisati natječaj za znanstvenike, a vezano za borbu protiv koronavirusa.

Tomislav Čorić (MZOE) osvrnuo na iznesenu poziciju i poslodavaca i sindikata te je istaknuo da će se, ukoliko se ovakva situacija nastavi i dalje, morati pribjeći rješenjima kojima će se spasiti privatni sektor.

Vilim Ribić (MHS) još jednom se osvrnuo na problem iseljavanja stanovništva. Pozitivnim je ocijenio formiranje savjeta u kojem bi ekonomski stručnjaci raspravljali o trenutnoj situaciji i poduzetim mјerama te je zatražio da u isti budu uključeni i sindikati. Završno je pohvalio rad prosvjetnih radnika.

Ana Milićević Pezelj (SSSH) kratko se osvrnula na planiranu suspenziju ugovornih odnosa te je naglasila da je isto neprihvatljivo. Dodala je da je u komunikaciji potrebno što više upotrebljavati ekonomski i socijalni aspekt zajedno te je upitala što je s mogućnostima korištenja mјera za male dioničare kao i sustav obrazovanja, koji ne zadovoljava sadašnje kriterije, s obzirom na to da ne obavlјaju gospodarsku djelatnost.

Josip Aladrović (MRMS) napomenuo je da su mјere morale biti donešene u kratkom roku, ali da su podložne izmjenama te da Ministarstvo uvažava svaki konstruktivan prijedlog.

Predsjednik Vlade **Andrej Plenković** kratko se osvrnuo na raspravu o medijskoj informaciji o smanjenju plaća. Naglasio je da Vlada nigdje nije spominjala da će se plaće smanjivati, a pogotovo ne medicinskim sestrama. Dodao je da je Vlada u svakom trenutku bila transparentna te da je izvjesno da će se predložene mјere morati dorađivati. Zaključno je istaknuo da je iz današnje rasprave vidljivo da su svi načelno zadovoljni dosadašnjim paketom mјera te da se razumije ozbiljnost situacije. Dodao je da će se sve buduće mјere dogovorati u konzultaciji sa socijalnim partnerima kao i da mora postojati određena vrsta društvene solidarnosti. Napomenuo je i da će se provesti šira rasprava o trenutnoj situaciji i poduzetim mјerama s makroekonomskim stručnjacima, a u čemu će sudjelovati i predstavnici socijalnih partnera.

Točka 3. Prijedlog poslovnika o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela

Ivan Mišetić (HUP), predsjednik GSV-a, predložio je da se na današnjoj sjednici usvoji Poslovnik o radu GSV-a, s obzirom na to da Poslovnik omogućuje održavanje dopisnih sjednica, odnosno putem interneta - elektroničkim putem.

Nakon glasanja Gospodarsko-socijalno vijeće jednoglasno je donijelo sljedeći

ZAKLJUČAK

Gospodarsko-socijalno vijeće jednoglasno je usvojilo Poslovnik o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela.

**Predsjednik
Gospodarsko-socijalnog vijeća**

dr. sc. Ivan Mišetić, v. r.

Zapisnik sastavila:
Antonija Šakić